

EGY ROGLATICAI NEMESEMBER INVENTARIUMA

VIRÁG GÁBOR

1798. március 1-jén a nemes Vojnits uraknak tudomására jutott, hogy ismerősük, a roglaticai Zlinszky Mátyás úr *eszében annyira megtébolyodott, hogy a nála lévő capialisok, ezen szerentsétlen álapotyához képest rendelőndő és curator nélkül veszedelemben forognának*, ezért – mielőtt valamilyen törvényes intézkedéseket tennének – Pest vármegyéhez fordultak, tudósítsák őket a hír igaz voltáról.

A pesti ispotály illetékese június 17-én válaszol kérésükre, és leírja Zlinszky Mátyás kóresetét. Páciensük eszében valóban megtébolyodott, hiábavaló volt az elővigyázatosság, hiába tettek újabb rendelkezéseket a maga házában való szükséges őrizetre, Zlinszky több ízben titkon elszökött otthonról, nehogy őt nagyobb szerencsétlenség érje, ezért a *Pesti Ispitályban 3 hónapokra való bévételit tettük volna*. Pest vármegyének végzése által Bács megyében lévő jószágának igazgatására Kruspér Antal táblabírókat neveztek ki, sőt személyének gondviselése és további tartása iránt teendő rendelkezések is ezen vármegyére háromoltak, arra kéri tehát az érdeklődőket, hogy a házában lévő minden eszközöknek *Inventariumát* küldjék meg Bajára, tudniillik 3 hónap elteltével ők is ugyanoda fogják küldeni Zlinszky további tartásáról a szükséges rendelkezéseket.

Olvasgatva az *Inventariumot* eszébe jutnak az embernek a mesék a régmúlt idők bácskai nábobjainak gazdagságáról. Hát mi is a helyzet ezekkel a mesés kincsekkel? Miben állt nábobjaink gazdagsága?

Zlinszky Mátyás vagyonának leltára szertefoszlatta ezeket a legendákat, a maga valóságában mutatja vidékünk embereinek *gazdagságát*. Ennek ellenére művelődéstörténeti szempontból rendkívül fontos és érdekes az előkerült

leltárív, mert arról vall, mi volt fontos a kor nemesemberének, mit tartott gyűjtésre érdemesnek.

Sokan marasztalták el vidékünk műveletlenségét a múltban. Az alább bemutatott leltár a fent elmondottak mellett annak is bizonyítéka, minden viszonylagos, éltek itt könyvszerető, könyvgyűjtő emberek. Zlinszky számbavett könyvei természetesen gazdájuk érdeklődési körét, műveltségét tükrözik, de a számuk sem megvetendő, 54 címszó, annak nagy része nemeseink anyanyelvén, latin nyelven íródott. A sok latin könyv alapján feltételeznünk kell tulajdonosának e nyelv alapos ismeretét. Minőségben sem megvetendők a könyvek: Bonfini, Istvánfy Miklós történeti művei, Montecucoli hadtudományi munkája, Pázmány Isteni igazságra vezérlő kalauza, ünnepi prédikációi, Decsy Sámuel, Gvadányi munkája, a Hármas Kis Tükör; nem lett volna nemes, ha nem volna megtalálható gyűjteményében a *Corpus Juris*, annak 1779-es kiadása, Mária Terézia törvényeivel egyetemben, az első magyar újság két kötetbe bekötött példányai stb.

1798. augusztus 22-én a következők vétettek fel Zlinszky Mátyás Inventariumába:

Num.	Házi Eszközök	Darab
1.	Fekete bőrrel bé vontt kemény fából készült fiokos Iro asztal	1
2.	Hosszó két fiokos Lágý fa asztal	2
3.	Középszerű nagyságú lágý fa asztal	2
4.	Sárga festékű kis asztal	1
5.	Egy srofon járó lágý fából Iro asztal	1
6.	Egy kemény, és két lágý fa régi asztalok	3
7.	Egy lágý fa asztal ahoz járuló könyv tartóval	1
8.	Három fiokos kemény fával kirakott almariom	1
9.	Vasas bőr ládák ugy neveztetett Kuhpher, melly mindkettő Zlinszky ur írásaival el vitetődött	2
10.	Veszszöbűl font, és bőrrel borított vassas láda	1
11.	Egy kis vas láda	1
12.	Kemény fából készült ló szőrrel tömött fekete bőr kanape	1
13.	Nádbul fontt kemény fa székek	9
14.	Ismét ollyas fejr festékű ocska székek	4
15.	Lágý fa fonott veres fejr festékű ocska székek	6
16.	Más szalmábűl font ocska székek	3
17.	Kemény fából készült rézsrofos ágy	1
18.	Aranyozott Rámás képek	5
19.	Kemény fa rámájú üveg alat papirosbűl lévő képek	3

20. Egy réz, és egy rézben foglalt porcellán kereszt	2
21. Két puska, két stucz stoffokkal, és kulcsokkal	4
22. Két pisztoly	2
23. Pisztoly tokok	4
24. Vadász tarisznya	2
25. Egy inas kard tarsolyostúl, szíjastúl	1
26. Párna zsák egyik Bagaria	2
27. Egy fiokos tükör	1
28. Két gyújtó üveg	2
29. Egy kis korbács	1
30. Egy fejér porcelán, és más két kő piksisek	3
31. Papiros piksis	1
32. Holmi aprolékot tartó kézi könyvecske ugy nevezett Etvi	1
33. Papiros lámpás	1
34. Két réz pohár, abban 4 két forintos nagyságú és egy kisebb szerű külömbféle monéták rézkapcsokkal együtt	2
35. 12 pár aranyozott porcellán findzsa, két czukkor piksissel, két kávénak, és egy herbaténak valo ibrikkel	17
36. Arany mérő eszköz	1
37. Egy köttett Plaivaisz	1
38. Fog piszkáló tartó	2
39. Kénkövel tellyes gyertya gyujtásra való üveg	2
40. Apróbb szerű tellyes tajték pipák taplóval	46
41. Kínai porcelan ezüst kupakos pipa	1
42. Aczél	2
43. Ostábla, és ahoz tartozandó koczka	1
44. Zöld materiából készült srofon járó firhang	2
45. Papiros olló	1
46. Réz gyertya tartok hanvevőkkel együt	2
47. Három nagy, és két kisebb kristály üveg poharak	5
48. Ocska holicsi kávé findzsák pár 4	8
49. Fejér csont nyelvű ezüst karikás kopott késsek pár	3
50. Fekete badog tinta tartó	1
51. Más régi fa tinta tartó	1
52. Uj szalma asztal tányér	1

Ezüstben

Latt

1. Egy kis ezüst kard, melly meg sem méretetett, mivel az
ezüst Tokjárúl le nem vétetődöt

-

2. Nagy hosszú kardrúl le vétetett, és öszve nyomtatott darab ezüstök	–
3. Egy osztó kanál, 7 evő és 3 kávé kanalakkal	–
4. Egy pár ezüst kés, négy ágú ezüst villával, ezüst kis só tartóval egy tokban, mellyek az kis kardon, és egy pár ezüst sarkanytyun kívül nyomnak öszvességel	96

Fejér ruha

1. Nagyobb szerű abrosz	4
2. Asztal kendő	27
3. Ing	10
4. Lábra való	7
5. Lapedő	4
6. Tűrülköző kendők	8
7. Kávé abrosz	1
8. Több féle színű selyem tsono	1
9. Két darabka kapczának való vászony	2

Külső öltözet ruha

1. Angliai fekete színű arany munkával készített uj posztó ruha; Egy mentébül nyertz prémre selyem béléssel. Dolmánybül, és két nadrágbül áló	4
2. Nyári matériábül készített selyem gombkötő munkával kávé színű öltözet, egy selyem bélésű nyertz prémű mentébül, dolmánybül, és két nadrágbül álló	4
3. Ismét egy magyar öltözet kávé színű posztóbül készült nyertz prémes selyem béllésű mente, dolmány, és két nadrág ocska	4
4. Zöld posztóbül selyem munkára készült muszka prémel prémzett, s rókával béllert téli mente egy arany paszomantos Laiblival, és két nadrággal	3
5. Egy nyári angim <tbody>bül való ocska dolmány, ollyas Laibli, és két nadrág</tbody>	3
6. Egy Tsiokolada színű ocska Laibli ollyan nadrágal selyem munkára	2
7. Egy kávé színű nadrág arany sinorra ocska	1
8. Zöld materiábül készült fekete bárány prémű mente hasonló színű posztó ocska nadrággal	2
9. Ismét kék materia arany sinoros ocska nadrág	2

10. Egy arany öv	1
11. Egy ezüst arannyal kevert ocska öv	1
12. Egy zöld selyem arany szkofionos ocska öv	1
13. Egy fekete selyem viselt öv	1
14. Egy viselt Farkas Bunda	1
15. Két hamú színű kanavács Staub mantl	2
16. Parchétből való slafrok	1
17. Flanélból való éjjeli Laibli	1
18. Viselt téli süvegek	3
19. Szarvas bőr lepedő	2
20. Börből álló hajporos sacskó porzóval együt	1
21. Csizma 4 pár, egy réz sarkantus	4
22. Csizma kefe	2
23. Két rozsz fekete nyakra való, czóf pántlikák posztó darabok, két rozsz erszényel, és kesztyűkel	

Ágyi ruhák

1. Egy zöld tafota tükrös kárton pamukos paplan	1
2. Madrácz, és ahoz való Vánkos Ló szőrrel tömött	1
3. Kártony boritással való három vánkus	3
4. Egy szalma zsák	1
5. Régi rongyos paplan	1

Konyha edények

1. Holicsi leveses tál	2
2. Zuspaiznak és becsinálnak való tálak	10
3. Ahoz tartozando tányérok	26
4. Szosznak való edény	2
5. Posztpásznak való	6
6. Régi fejér cserép edény	5
7. Kávénak való bádóg piksis	1
8. Tsiokolada főző réz kis edény	1
9. Só tartok	2
10. Régi czin skutellák	6
11. Nagyobb, és kisebb rozsz fazekak	20
12. Szinte ollyan lábasok	10
13. Vas nyárs	2
14. Vas rostély, és egy nagy fejsze	2
15. Vas kalán	2
16. Vas Matska	2
17. Vas lapoczka, tűz vonyó, és tsípó vass	3

18. Vass tepsi, és vas serpenyű	2
19. Vass láb, és vas fődő	2
20. Torma reszelő, és konyhára való két bádoggal gyertyatartó	3
21. Konyhára való régi tserép tálok	4
22. Nagyobb, és kisebb tserép fedők	10
23. Bádoggal való kalán tartó	1
24. Főző kalán	10
25. Trancsérozó kisebb, s nagyobb fa tányér	2
26. Kisebb nagyobb fa dézsa	3
27. Sós Hálnak, vajnak való apró hordók	6
28. Két drotos kalitka, és egy régi Laibstul	3
29. Sodró deszka sodró fával együtt	2
30. Egy konyha sárga festésű almarium	1
31. Kocsinak való lámpás	1
32. Egy éjjeli cserép edény	1
33. Iczés palaczk	4
34. Pohár	4

Utazó eszközök

1. Régi fél fedeles hintó	1
2. Ahoz tartozandó vassas bőrök	2
3. Egy pakolásra való egész bőr	1
4. Bőr kalap tartó	1
5. Régi vassas kerekek	4
6. Utazó fáklyák	6
7. Kocsi kefe	1
8. Kocsihoz való kulcs, srofos szeg, és 4 kerék szeg, öszvességel	6
9. Kísafa	1
10. Lágylábú készített kocsi láda	2
11. Kocsi váncos posztóból 2, bőrből egy, öszvességel	3

A Könyvek Laistroma
In Folio

1. Antonii Bonfini Historica Paninica, Sive rerum gargar Decades 4. Lib. 45. Comprehensae
2. Nicolai Istvánfy Panoni de rebus Hungaricis.
3. Nikolai Smidt Imperatores Ottomanici Tomus Secundus Mancus.
4. Disputatio Juridica de vi justa pro consequenda In: Utriusque Laurea publice propugnandum suscepit comes Josephus Vilibaldus Schofgotsch.

5. Commentarium Bellicum S. R. I. Principis Monte Cucoli.
6. Cardinalis Pázmán Péternek igazságra vezérlő kalahuzza.
7. Ugyan azon Cárinalisnak Ünnepi predicatioi
8. et Corpus Iuris Ung. in 2 Tomis usque tempora Maria Thereresis Reginae. Editio Buden, de Ao 1779
9.   - " -   - " -
10. Liber Scriptus Formulas Styli Curialis Comprehendens
11. Biblia Sacra in duos Tomis
12. Halotti Beszéd, mellyet Gróff Károlyi Antal urnak el temetésekor mondot kalocsai kanonok Klobusiczky Péter ur.
13. Liber vacuus Compactus pro connotation bus Aeconomicis paratus.

In quarto majori

14. Keresztény Esztendő, az az minden epistolak, és Evangeliumok, Tomus 1-mus, 2,3, et 5-tus mancus.
15. Biblia, Seu Narrationes ex Histor. Sacra veteris Testamen.
16. Praxis, seu Forma Procellualis Fori Spiritualis.
17. Parispápay Dictionarium.
18. Liber Scriptus varias Juridicas quaestiones complectens

In quarto minori

19. Hadi történetek in quatuor Tomis.
20. Pannoniai Phaenix, avagy Hamvából fel támadott Magyar nyelv. Decsy Samuel munkája.
21. A Világnak közönséges Históriája Gróf Quadányi Joseff munkája két kötetbe.
22. Svetziai 12 Károly Királynak élete le írása. Groff Gvadányi Jósef munkája.
23. Concilium Tridentium.
24. Io. Barthai Satyricon.
25. Opera L. Annaei Seneca Phylosophi Stoicor in 6 Tomos tributa.
26. M. I. Ciceronis Epistolae Familiar.
27. M. A. Mureti orationes, Epistolae, et Poemata.
28. Syntaxis Emanuelis Alvari.
29. Defensio D. Emerici Vajkovics contra Figmenta Samuelis Décsy
30. Collectio Reppresentationum, et Prothocollor. SS ot OO. Regni Hungariae 1790.
31. Institutiones Phylosophica Caroli John.
32. Caroli Antonii de Martini Positiones de Lege Naturali.
33. Ejusdem Institutiones de Jure Civitatis.
34. Magyar Hírmondó in 2-us Tomus.

35. Julius Caesar de Bello Gallico, et Civili.
 36. Mathiae Beel Compendium Hubgarae.
 37. Mindenkor nevető Demokritus.
 38. Mathaei Brandl modus pie secum loquendi, seu Parochus meditans.
 39. Hármás Kis Tükör.
 40. Kristus élete, és Tanítássa.
 41–43. Tres libri precatorii.
 44. Cathecismus Romanus.
 45. Cathecismusokból ki szedet keresztényi tudomány.

In octavo

46. P. Ovidii Nasonis Metamorphosis, Tomus 2–3
 47. Roberti Bellarmini de ascensione mentis in Deum Tomi 5. jus vero in duplo.
 48. Institutiones Phylosophicae Francisci Jaequier Tomus 3ius Elementa Arithmeticae, Algebrae et Geometriae continens.
 49. Justini Pompei Historia.
 50. Sidronii Hoschii Elegia Libr. 6.
 51. Officium Rakoczianus in duobus frustis.
 52. Suspiria animae querentis Deum.
 53. Liber sine titulo de elementari mundo.
 54. Varias Orationes, et Dictiones.

Tekintetes Zlinszky Uraság által Licitáció alkalmatosságával vett Mobiliáknak följegyzése

numero	Ft	xr
24 Fekete Bőr székek, 2 tükör, 5 asztal, 3 armarium	102	
1 Ágy 3 czihával	31	
2 Kis armarium v. Nachtzaing	18	
2 Kis asztalkák	3	
1 Ágy	36	
1 Nachtzaig	11	
2 Pökködő, 2 Armarium, vagy Nachttzaig	6	40
Kertben lévő Mobiliák	60	
Fehér edények	62	
47 Szervieta, 5 Abrosz	40	
2 Alsó, 's felső lepedő	9	
4 Fehér vánkös cziha	5	30
1 Víz-Hordó Kocsi Lajtal	15	

1 Réz Csengető		24
2 Gömbölő sárga asztalok	3	
Üvegek és poharak	6	
3 Malom talp	5	
1 Malom padnak való talp		36
1 Lisztes láda	10	
1 Malom csap		30
Sindel szegek		30
1 Vas karika		34
1 Fa fűrész	2	15
10 Gyékény	1	3
1 Gyertya mártó edény	2	
2 Hordó káposzta	10	
2 Kék székek		48
1 Asztal paddal	1	
1 Mángoló	10	
1 Egész ágy	6	3
1 Bor eresztő kötél	18	
	Summa	476
		53
1 Kanap, 6 székekkel és 1 játzó asztallal	28	
1 Lábú asztal, és laveur	6	40

Hogy ezen 2 Positióban foglaltt mobiliák sietség miatt ki hagyatattak, és effectivé Roglaticzai nyári szobában találtattnak, praesentibus recognoscálom. Bajsán 28. aprilis 1798.

Bujáky tisztartó

·Sig. in Praedio Roglaticza 22. augusti 1798.

Antonius Adamovics